

BİLANÇO

“Kimliğinizi görebilir miyiz?”

ÇEŞME Dalyanköy'de meze ve balıkları ile ünlü bir restoran var. Ben yıllardır oraya gitmiyorum. Nedeni, kredi kartı kabul etmemesi Maksadımız, paranın cebimizden geç çıkması ile kendimize üç kuruşluk menfaat sağlamak değil. Mesele, bu işyerinin, niçin kredi kartı kabul etmediği konusunda bana verdiği gerçekler ile **mesleğime, yani bankacılığa, saygısızlık etmesi**. Diğer bir deyişle, “abi, ben **komisyon ödemek istemiyorum**” veya “**abi; vergi, şu, bu gibi işlerde keyfimizi kaçırarak ilave belge vaziyetleri çıkarıyor**” gibi gerekçeler yerine, işi, doğru olmayan, haksız ve aldatıcı gerekçeler ile **bankalar üzerine yıkamaya** çalışması. Bunu mesleğimize yönelttikleri bir saygısızlık olarak aldık ve kendimizi bu restoranın güzel yemeklerinden mahrum ettim. Bunu niye anlattık? Şimdi de **meslektaşlarımız kredi kartı kullananlara saygısızlık yapmasınlar diye**.

Yaygınlaşan bir uygulama var. Kredi kartınızı veriyorsunuz. Hemen bir istek; “**efendim, kimliğinizi görebilir miyiz?**” “Hayır” demek mümkün değil. Çünkü, burnunuza hemen, masanın bir tarafında dimdik duran, **Bankalalararası Kart Merkezi**

(**BKM**)'nin talimat kartını dayıyorlar. Sözlü gerekçe de hazır; “Sizin menfaatinizi koruyoruz.” **Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama görmedik**. Demek ki dünyanın bizden başka hiçbir yerinde bankalar kart sahiplerinin menfaatlerini korumuyorlar. Saçma, o nedenle, bu uygulamayı, özellikle, kartın, **BKM** den provizyon alan **POS** makinesinden geçirildiği yerlerde, **bankaların bir ayıbı** olarak niteliyoruz.

Elbette, kredi kartı işi, risk taşıyan bir iştir. Riskin en fazlasını tabii bankalar taşır. İşyeri hemen hemen hiç risk taşımaz. Kredi kartının sözünü ettiğimiz şeklindeki kullanımında hile olsa bile, parasını tıkr tıkr alır. Zaten, bankaların işyerlerini kimlik sormaya teşvik etmelerinin bir nedeni de, **POS** öncesi devirde çalınmış kart kullanıcılarının işyerleri ile anlaşma yaparak bankaları soymalarını engellemek. Ama, artık o devir geçti.

Kart sahibi, için **kartın, işyerinde kullanıcı nezdinde kullanıldığı hallerde**, kartın çalınması / kaybolması ile bu durumun bildirilmesi arasında kartın kullanılması riski var. Burada risk kart sahibinde. Eğer, durum, hemen fark edilir ve bankaya

bildirilir ise bugün kullanılan **POS** makineleri ile çalınmış bir kartın başkası tarafından kullanılması mümkün değil. Merkezi sistem, kartı derhal devreden çıkartır ve işyerine provizyon vermez. Eğer haber verilmemişse, banka işyerine parasını öder ama parayı kart sahibinden tahsil eder. Bu durumda **baş ağrısı** var. (Kredi kartlarında en fazla sahtekarlık kredi kartının, kullanıcısının işyerinde hazır bulunmadan kullanıldığı “mek-tupla sipariş” ve “telefon ile sipariş” de olur. Şu andaki konumuz olmadığından oraya girmiyoruz).

Bankalar bu uygulama ile kart sahibinin menfaatini korumaktan çok kendi olası risklerini minimize etmeye çalışıyorlar. Kendi **başalarını azaltırken bize eziyet çektiriyorlar; bize ayıp ediyorlar**. Hele, işyerlerini buna, uluslararası kredi kurallarına göre almaları gereken paraları ödemeyerek zorluyorsa bin defa daha fazla ayıp ediyorlar. Çözüm bu değil. Size saygısızlık edilmesini istemiyorsanız, her kart kullanımında **kimlik çıkartmayı red ediniz**. Onun yerine ara sıra kredi kartlarınız yerinde duruyor mu diye bakınız.